

LEMPI JA AILI JÄÄSKELÄISEN RAHASTO

Viipurilaissisarusten tuki historian ja kirjallisuuden tutkimukselle

Rahasto perustuu opettaja Aili Sigrid Jääskeläisen (2.3.1898–22.6.1980) testamenttiin, jonka hän teki sisarensa, kirjailija Lempi Inkeri Jääskeläisen (15.12.1900–13.9.1964) kuoleman jälkeen. Rahasto tukee Karjalan historian ja kirjallisuuden tutkimusta, ja apurahoja myönnettäessä etusijalla ovat karjalaissyntyiset tutkijat.

Viipurissa syntyneet Jääskeläisen sisarukset olivat keskimäiset kauppias Juhana Jääskeläisen ja Henriikka Asikaisen neljästä lapsesta. Aili Jääskeläinen valmistui Helsingin Ylioppilasseminaarista 1928 ja toimi kansakoulunopettajana aluksi Viipurissa, sodan jälkeen Karttulassa ja Helsingissä. Hän toimi Haagan kansakoulun johtajaopettajana 16 vuotta. Aili Jääskeläinen harrasti sukututkimusta, tutki sukusensa Karjalan- ja Inkerin-haaroja, toimi Jääskeläisen sukuseuran puheenjohtajana ja kirjoitti sukuseuran 25-vuotisjuhlakirjan. Luonteeltaan hän oli rauhallinen ja käytännöllinen. Aili Jääskeläisellä oli ottotytär Signe Ailakki Järvi (o.s. Tiusanen), joka oli syntynyt Viipurissa 22.12.1921.

Lempi Jääskeläinen pääsi ylioppilaaksi 1921 ja työskenteli Viipurin valtionverotuslautakunnassa. Ennen kirjailijanuraansa hän opiskeli historiaa ja arkeologiaa Helsingin yliopistossa. Kirjailijana hän julkaisi 36 teosta, lähinnä Viipurin ja Karjalan historiasta. Kolme romaania, alkuaan 1923 ilmestyneestä *Opaalirivistä*, julkaistiin nimellä L. J. Inkeri. Tunnetuimmat teokset liittyvät 1700-luvulla eläneeseen Weckroothin kauppiassukuun, ja osa *Weckroothin perhe* -sarjasta on käännetty ranskaksi ja ruotsiksi. Historiallisten romaanien ohella Jääskeläinen kirjoitti novelleja ja runoja sekä Viipuriin liittyvän pienoisenäytelmien sarjan *Vineta*. Hän käsitteli myös uskontoa, luostareita ja tarujen Kvenlandia. Sukunsa vaiheisiin hän palasi 1950-luvun tuotannossaan. Viimeinen teos oli *Nuori herra David Viipurista* (1963).

Aili (vas.) ja Lempi Jääskeläinen. Kuva: Jääskeläisen sukuseura

”Viipurilaisuuden apostoliksi” nimetty Jääskeläinen verhosi romaaneissaan ajankohtaiset asiat historiaan. Kirjailijantyö oli kutsumus, johon hän suhtautui ”vakavasti, vaikkakaan ei juhlallisesti – se on ollut ihana rangaistus”. Teoksissa esiintyy sovinnaisia ihmiskuvia ja stereotyyppisiä säätävystakohtia. Hän kirjoitti murteellakin, mikä ei ollut hänen aikanaan yleistä. Pro Finlandia -mitalin hän sai 1955 ja Otavan juhluvuoden kunniapalkinnon 1960.

Lempi Jääskeläinen osallistui kotiseutu-, kulttuuri- ja sosiaalitoimintaan muun muassa Jääskeläisten sukuseuran ensimmäisenä puheenjohtajana sekä Torkkelin killassa, Pääkaupungin karjalaisissa ja Siirtoväen kotiteollisuus ry:ssä. Hän sävelsi ystävänsä Ahti Sonnisen opissa, harrasti musiikkia ja kieliä ja oli Helsingin kulttuurielämän keskeisiä hahmoja. Lempi Jääskeläisen seura toimi vuoteen 1984 asti, jolloin sen varat lisättiin nimikkorahastoon. Elämäkerta *Lempi Jääskeläinen – Viipurin kuvaaja* ilmestyi 1983.

Osuuskunta Sigillum/Heli Teittinen

SUOMEN KULTTUURIRAHASTON tehtävä on suomalaiskansallisen henkisen ja taloudellisen viljelyn vaaliminen ja kehittäminen. Kulttuurirahasto muodostuu Säätiöstä (perustettu 1939) ja Kannatusyhdistyksestä (perustettu 1937). Säätiön sisällä toimii keskusrahasto ja 17 maakuntarahastoa. Kulttuurirahasto jakaa apurahoja ja palkintoja tieteen ja taiteen tekijöille sekä kulttuurielämän eri aloille toimiville henkilöille ja yhteisöille. Apurahojen ohella Kulttuurirahastolla on myös omaa kulttuuritoimintaa. Lisätietoa www.skr.fi.